

УДК 802.0-541.2

Сватинюк Н. – ст. гр. 444

Горлівський державний педагогічний інститут іноземних мов

ВПЛИВ ФЕМІНІСТСЬКОГО РУХУ НА РОЗВИТОК СЛОВНИКА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Науковий керівник: к. філол. наук, доц. Решетарова І.В.

Політичні кола сьогодні постійно ведуть боротьбу за владу над мовою, за можливість закріпити за тією чи іншою мовною одиницею певне поняття, ідею, відношення. Одним із політичних рухів, що методологічно базуються на теорії лінгвістичної відносності та ідеях постмодернізму і мають за мету підкорити мову певним політичним цілям, є так званий рух мовної «політ коректності», складовою частиною якого виступає феміністська критика мови.

Жіночий рух зробив значний внесок у розвиток словникового складу багатьох мов. Не є винятком і англійська мова. У зв'язку з жіночим рухом англійська мова поповнилась значною кількістю нових слів та словосполучень. Деякі з таких неологізмів були створені самими учасниками жіночого руху, проте значно більше інновацій виникло за межами фемінізму як словесна реакція суспільства на цей рух.

Виникла навіть «феміністська лінгвістика», з якою пов'язані, такі утворення, як *herstory* замість *history*, якщо автор книги на історичну тему – жінка (вона позначається словом *herstorian*), неологізми *chapess*, *leaderene*, а також спроби змінити написання деяких слів, наприклад, *wimmin* замість *women*.

Результати аналізу мовних одиниць, що репрезентують гендерні відносини (на матеріалі опрацьованих текстів друкованої преси) дозволяють зробити висновок, що характер їхнього функціонування віддзеркалює патріархальні гендерні стереотипи широкого загалу. Такі стереотипи зреалізуються на різних рівнях мови: морфологічному, лексичному та граматичному.

На рівні морфології стереотипні уявлення про гендерні відносини у суспільстві проявляються в утворенні номінацій референтів жіночої статі шляхом додавання морфемних маркерів (*-ess*, *-trix*, *-ette*, *-euse*, *-ine*, *etc.*) до загальнородових номінацій. Останні у спільнокоренових парах з номінаціями жіночого роду (напр.: *doctor* – *doctoress*, *masseur* – *masseuse*) реалізують додаткове значення чоловічого роду. Таким чином, «чоловіче» отожденоється із загальнородовим, а «жіноче» набуває характеру відхилення від норми.

Результати аналізу лексичного рівня дозволяють зробити висновок, що контексти чоловічих номінацій створюють стереотипний образ активного діяча, який має соціальну значущість, авторитет, владу й незалежність. Тим самим цим номінаціям надається позитивна оцінка. Дискурсивні контексти жіночих номінацій створюють стереотипний образ жінки, основним призначенням якої є забезпечення життєдіяльності чоловіка, а основними характеристиками – залежність, слабкість, неспроможність, тощо.

На граматичному рівні гендерні стереотипи проявляються в характері розподілу альтернативних вказівних займенників анафоричної сили при загальнородових антецедентах. Зокрема, стереотипні уявлення членів англійськомовного етнокультурного соціуму про соціальні ролі чоловіка та жінки реалізуються на мовному рівні у переважному використанні в якості загальнородового анафоричного займенника *he*, який співвідноситься з референтом чоловічої статі, зі статусними та професійними антецедентами, що позначають престижні професії або високий соціальний статус. Наприклад: *If a chief wants election, he must abdicate.*